

Asia: VN/10618/2024

Lausuntopyyntö: Kuluttajansuojalain uudistaminen vihreän siirtymän edistämiseksi – Työryhmän mietintö

1. Yleiset huomionne

Näkeminen ja silmäterveys Näe ry kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmän mietintöön.

Kannatamme vihreän siirtymän kuluttajansuojalain uudistusta. On tärkeää, että sääntely tukee kestäväää kulutusta ja ympäristövastuuta, mutta samalla huomioi optisen alan erityispiirteet. Silmälasit ja piilolinssit ovat lääkinällisiä laitteita, joiden sääntely perustuu MDR:ään. Uudistus ei saa lisätä kohtuutonta hallinnollista taakkaa eikä vaarantaa kuluttajien terveyttä ja turvallisuutta.

2. Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöönpano

-

2.1 Muutokset kuluttajansuojalakiin

Kannatamme muutoksia, jotka lisäävät läpinäkyvyyttä ja todennettavuutta ympäristöväittämiin. Optisen alan tuotteissa ympäristöväittämät tulee perustua luotettaviin ja standardoituihin tietoihin. Lääkinällisten laitteiden osalta tulee varmistaa, että ympäristöväittämät eivät johda harhaan terveys- ja turvallisuuskulmasta.

2.2 Valtioneuvoston asetuksen uudistaminen ja perustelumuistio

Asetuksen uudistuksessa tulee huomioida MDR:n vaatimukset lääkinällisille laitteille. Ympäristömerkintöjen ja -väittämien tulee olla selkeästi erotettavissa CE-merkinnästä ja terveysväittämistä.

2.3 Valvonta ja seuraamukset

Valvonnassa tulee huomioida optisen alan erityispiirteet ja MDR:n mukainen sääntely. Seuraamusten tulee olla oikeasuhtaisia ja mahdollistaa alan yrityksille kohtuullinen siirtymäaika.

2.4 Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivi on pantava täytäntöön viimeistään 27.3.2026, ja sen nojalla annettuja säännöksiä on alettava soveltaa 27.9.2026. Direktiivissä ei ole huomioitu sitä, että

elinkeinonharjoittajien varastoissa voi olla sääntelyn soveltamisen alkaessa vielä tuotteita, joiden merkinnät eivät vastaa kaikilta osin ympäristöväittämiä ja kestävyysmerkintöjä koskevia uusia vaatimuksia. Pahimmillaan tuotteet, jotka on pakattu tai merkitty vanhojen käytäntöjen mukaan, voisi olla tarpeen hävittää. (Ks. tarkemmin työryhmän mietinnön s. 61–62).

Mietinnössä todetun mukaisesti Suomi pyrkii edelleen löytämään ratkaisua tähän direktiivin tavoitteiden vastaiseen kielteiseen ympäristövaikutukseen sekä yrityksille aiheutuvaan liiketaloudelliseen tappioon ja hallinnolliseen taakkaan neuvottelemalla asiasta Euroopan komission kanssa.

Jatkovalmistelussa arvioidaan, miten mietinnössä esiin nostettu ongelma olisi ratkaistavissa. Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa siihen, mitä vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin artikloja siirtymäratkaisun tulisi koskea ja miten mahdollinen siirtymä tulisi toteuttaa.

Kannatamme siirtymäsäännöksiä, jotka mahdollistavat koko valmistaja-jakeluketjussa vanhojen varastotuotteiden myynnin kohtuullisen ajan, jotta vältetään turhaa hävikkiä ja liiketaloudellisia tappioita. Siirtymäaika tulisi koskea kaikkia artikloja, joissa merkintävaatimukset muuttuvat, ja toteuttaa siten, että yrityksillä on mahdollisuus sopeutua uusiin vaatimuksiin.

3. Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöönpano

-

3.1 Muutokset kuluttajansuojalakiin

Silmälasit ja piilolinssit ovat lääkinnällisiä laitteita, eivätkä siten kuulu korjaamisdirektiivin soveltamisalaan. Korjausvelvoitteet tulee selkeästi rajata MDR:n ulkopuolisiin tuotteisiin.

3.2 Jätelain muutokset

Jätelain muutoksissa tulee huomioida, että lääkinnällisten laitteiden kierrätystä ja hävittämistä säädellään jo MDR:n ja muun lainsäädännön kautta. Kannatamme kiertotaloutta, mutta korostamme terveyden ja turvallisuuden ensisijaisuutta.

3.3 Valvonta ja seuraamukset

Valvonnan tulee olla selkeästi rajattu MDR:n ulkopuolisiin tuotteisiin. Seuraamusten tulee olla oikeasuhtaisia ja huomioida alan erityispiirteet.

4. Vaikutusten arviointi

-

4.1 Yleiset huomionne

Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida optisen alan erityispiirteet, kuten olemassa oleva lääkinnällisten laitteiden sääntely ja kuluttajien terveyden varmistaminen.

4.2 Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöönpano

Direktiivin täytäntöönpanolla voi olla positiivisia vaikutuksia ympäristön kannalta, mutta on tärkeää varmistaa, ettei sääntely aiheuta kohtuutonta taakkaa alan yrityksille tai vaaranna kuluttajien terveyttä.

4.3 Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöönpano

Korjaamisdirektiivin vaikutukset eivät koske lääkinnällisiä laitteita, joten vaikutukset optisen alan tuotteisiin ovat rajalliset. On tärkeää, että tämä rajausta säilyy selkeänä.

5. Ehdotus korjaamista edistäväksi toimenpiteeksi. Tavaroiden korjaamisdirektiivin 13 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot toteuttavat vähintään yhden toimenpiteen, jolla edistetään korjaamista. Jäsenvaltion on ilmoitettava siitä Euroopan komissiolle viimeistään 31.7.2029. Työryhmä ei ole tässä vaiheessa päätenyt esittämään mitään yksittäistä toimenpidettä artiklan täytäntöön panemiseksi. Voitte kuitenkin alla ehdottaa näkemyksenne korjaamista edistäväksi toimenpiteeksi.

Ehdotamme esimerkiksi aloille yhteistä ympäristötietolomaketta, joka tarjoaa kuluttajille tietoa tuotteiden elinkaaresta ja kierrätettävyydestä. Tämä lisäksi läpinäkyvyyttä ja tukisi kestävää kulutusta, mutta ei vaarantaisi lääkinnällisten laitteiden turvallisuutta.

6. Muut huomiot

Lainsäädännön muutoksissa tulee aina huomioida MDR:n vaatimukset ja lääkinnällisten laitteiden erityisasema. Ympäristöväättämien ja CE-merkinnän viestintä tulee pitää niistä selkeästi erillään. Alan yrityksille tulee tarjota riittävä siirtymäaika ja tukea muutosten toteuttamiseen.

Tast Panu
Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry